

Sundheds- og ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København

Høringsvar fra Danske Professionshøjskoler over oplæg til Den Nationale Demenshandlingsplan 2025

Danske Professionshøjskoler fremlægger nedenfor vores høringssvar til den åbne høring over oplæg til Den Nationale Demenshandlingsplan 2025.

I sektoren udtrykkes generel stor tilfredshed med oplægget til den nye Demenshandlingsplan 2025. Det vurderes der eksisterer et stort behov for at sikre bedre kvalitet ift. udredning og behandling, pleje, omsorg, rehabilitering, støtte og rådgivning til de pårørende, demensvenlige samfund og boliger, og ikke mindst: Øget videns- og kompetenceniveau. Det glæder Professionshøjskolerne (PH) at handlingsplanen fremlægger konstruktive initiativer der imødegår ovenstående områder.

Øget videns- og kompetenceniveau

PH støtter regeringens anbefalinger til øget videns- og kompetenceniveau og anskuer det som grundlaget for de øvrigt anbefalede initiativer. Erfaringer fra vore uddannelser viser at målrettet uddannelse og efter- og videreuddannelse på området udgør en grundsten i at opnå bedre kvalitet af pleje, omsorg og rehabiliteringsindsatserne. Det må dog pointeres, at der med en sådan udvikling bør følge tilsvarende økonomiske ressourcer.

I forlængelse heraf ønsker PH at understrege vigtigheden af – hvad handlingsplanen også forslår - at en sådan opkvalificering ikke kun bør gælde social – og sundhedsfagligt personale, men også øvrige faggrupper som er i kontakt med demensramte. Det anbefales endvidere, at der også bliver prioriteret indsatser, for personer for hvem demenssygdom kan overses. Det kan for eksempel være personer med udviklingshæmning (såsom Downs syndrom, som har en mærkbar øget risiko for udvikling af demens) eller særligt udsatte borgere uden for offentlighedens søgelys (som hjemløse).

PH vurderer at det med fordel kan tydeliggøres, hvordan de forskellige initiativer er indbyrdes relaterede. Eksempelvis redegøre for sammenhængen mellem pleje og rehabilitering, som er under samme fokuspunkt i handlingsplanen. En tydelig sammenhæng bliver kun endnu vigtigere i det, at mange forskellige faggrupper er i spil. Såfremt tanken er at sammenhængen skal etableres i kommunerne, kan det med fordeles tydeliggøres i initiativet vedrørende demensvenlige kommuner.

Demensområdet skal være attraktivt at beskæftige sig med – også for de studerende

Det bemærkes, at studerende ikke nævnes i handlingsplanen, hvilket PH mener er problematisk. Handlingsplanen bør gøre sig bevidst om de signaler det omgivende samfund sender studerende og unge i forhold til det, at beskæftige sig med ældreområdet. Et større fokus på demens i samfundet - både som en problematik, men også som en vision om at forbedre forholdene – skal gøres mere tydeligt i handlingsplanen i håb om, at gøre det mere attraktivt som en karrierevej.

Praksisforskning

Demens er en sygdom som særligt lader sig mærke i hverdagen for den demensramte og dets pårørende. Derfor mener PH det er vigtigt at fokusere på praksisforskning i tæt samarbejde uddannelsessteder (som professionshøjskolerne) og virksomheder, der begge vil kunne bidrage til nye muligheder, målrettede produkter og procedurer. I forlængelse heraf ønskes at handlingsplanen retter større fokus på hverdagens aktiviteter; de nære aktiviteter og sociale tiltag. Således også hvordan praksisforskningen implementeres i hverdagslivet hos den demente og dets pårørende.

Rehabiliteringspotentialer og kognitiv stimulation

PH tilslutter sig vigtigheden af at forskningsviden når ud til kommuner og regioner, så de kvalificeret kan tage stilling til sundheds- og trivselsfremmende aktiviteter og rehabiliteringsforløb for borgere med demens.

En mangel i denne henseende er betydningen af mental trivsel og kognitiv stimulation som et fokuseret indsatsområde ("kognitiv træningspakke"). Mange internationale studier beskæftiger sig med kognitiv træning, som eksempelvis systemiseret gruppeterapi hvor mennesker med demens udfordres til dialog om forskellige tematikker og til at tænke og genkalde ting frem fra hukommelsen. Det er blandt andet påvist, at der kan være forbedringer i sprogevtne efter kognitiv stimulationsterapi. Det vil kunne have indflydelse på, at borgeren for eksempel kan bevare sociale fællesskaber over længere tid og i relationen med de pårørende. PH anbefaler derfor at mental trivsel og kognitiv stimulation inkluderes i handlingsplanen som et indsatsområde. Ligeledes at handlingsplanen fokuserer på samarbejde med andre (internationale) aktører for at opnå det største vidensgrundlag i forhold til, hvordan kognitive potentialer kan understøtte og kompetenceudviklingsforløb tilrettelægges.

Tidlig opsporing

PH bifalder at handlingsplanen fremhæver vigtigheden af tidlig diagnosticering - herunder mere præcis diagnosticering – da dette, selvsagt, øger rehabiliteringsmulighederne: Uden diagnose – eller med fejldiagnose – kan det enkelte menneske ikke behandles og støttes optimalt.

Et ph.d.-projekt fra Nationalt Videnscenter for Demens har afdækket, at de diagnoser der stilles, ikke altid er korrekte og til tider er stillet af lægelige faggrupper, som ikke har den fornødne ekspertise. Det er på denne baggrund oplagt at centralisere og specialisere demensudredningen. En styrket indsats i forhold til opsporing er endvidere relevant, da det er under halvdelen af mennesker med demens, der skønnes at have fået stillet diagnosen. Der er brug for, at flere kan få begreber på de besværligheder, de oplever i det daglig dagen, så de kan hjælpes bedst muligt.

Pårørende skal have optimeret støtte

Forskning viser, at pårørende til mennesker med demens generelt oplever stor belastning i hverdagen og har øget risiko for selv at udvikle alvorlig sygdom. Derfor bakker vi i høj grad op om regeringens initiativer på området; herunder en national værktøjskasse med patient- og pårørendekurser og flere aflastningstilbud. Det er væsentligt at nytænke indsatserne, da regulære pårørendekurser kan lide under, at de pårørende har svært ved at komme hjemmefra, og demenskoordinatoren ikke er tilstede 24 timer i døgnet.

Demensvenlige samfund og boliger

Det er glædeligt, at handlingsplanen sætter fokus på at skabe et samlet, demensvenligt samfund og ikke blot fokuserer på isolerede områder. Denne tilgang kan være med til at nedbryde de stigma, som det stadig kan opleves. Samtidig gøres det lettere for både demensramte, pårørende og det øvrige samfund at tilgå og omgås sygdommen.

Afslutningsvis ønsker Danske Professionshøjskoler at fremhæve vores kompetencer og viden indenfor demensområdet. Vi opfordrer på det kraftigste til en inddragelse af vores viden og kompetencer i tilblivelsen af handlingsplanen, såvel som implementeringen. Vi uddanner en stor del af det personale, der er i daglig kontakt med demensramte og pårørende, hvorfor vores rolle må ansues som særligt betydningsfuld og et samarbejde uundværligt for tilblivelsen af et fremtidigt demensvenligt samfund.

Med venlig hilsen

Formand Harald Mikkelsen